

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/nauka-1/konferencje-naukowe/34027,Konferencja-Wybory-1989-r-w-Polsce-poludniowo-wschodniej-Lancut-8-czerwca-2009.html>
26.04.2024, 20:29

Konferencja „Wybory 1989 r. w Polsce południowo-wschodniej” - Łańcut, 8 czerwca 2009

[więcej zdjęć](#)

Wybory z 4 czerwca 1989 r. były punktem zwrotnym w historii Polski XX w. i jednocześnie przełomowym wydarzeniem w dziejach Europy Środkowo-Wschodniej. Przeprowadzenie wyborów było możliwe dzięki złożonym i nakładającym się na siebie procesom zachodzącym w latach 80. XX stulecia zarówno na arenie międzynarodowej, jak i na scenie politycznej Polski. Po ustaleniach zawartych przy „okrągłym stole” skuteczną kampanię wyborczą przeprowadziły – powołane na wniosek Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ

„Solidarność” – komitety obywatelskie. Wyniki wyborów zaskoczyły zarówno władze partyjno-rządowe, jak też liderów opozycji i były wielkim sukcesem politycznym środowisk niezależnych.

W ramach obchodów rocznicy wyborów parlamentarnych z czerwca 1989 r. rzeszowski oddział Instytutu Pamięci Narodowej wspólnie z Zarządem Regionu NSZZ „Solidarność” Region Rzeszowski, Muzeum Zamek w Łańcucie i Oddziałem Okręgowym Narodowego Banku Polskiego w Rzeszowie zorganizował konferencję naukową poświęconą tamtym przełomowym wydarzeniom. Pierwszą część obrad otworzył referat prof. dr. hab. Andrzeja Chwalby dotyczący zmian, jakie zaszły w Polsce w wyniku czerwcowych wyborów. W kolejnych wystąpieniach przedstawione zostały wydarzenia związane z kampanią wyborczą z 1989 r. na terenie ówczesnych czterech województw południowo-wschodniej Polski. Część druga konferencji miała formę panelu dyskusyjnego, do którego zaproszono kandydatów na posłów i senatorów w wyborach z 1989 r., zarówno strony opozycyjnej jak i koalicyjno-rządowej, przedstawicieli komitetów obywatelskich i duchowieństwa.

Program konferencji

„Wybory 1989 r. w Polsce południowo-wschodniej”

Muzeum - Zamek w Łańcucie, 8 czerwca 2009 r.

Muzeum - Zamek w Łańcucie - Budynek Maneżu

- Otwarcie wystawy „Wybory ‘89 w Polsce południowo-wschodniej” (wystąpienie przedstawiciela IPN O/Rzeszów)

Muzeum - Zamek w Łańcucie - Sala Balowa

- Prezentacja monety okolicznościowej (wystąpienie przedstawiciela NBP)
- Polska - czerwiec 1989. Przed i po wyborach
prof. dr hab. Andrzej Chwalba (UJ)
- Organizacja i przebieg kampanii wyborczej 1989 r. w województwie rzeszowskim
Małgorzata Gliwa (IPN O/Rzeszów)
- Wybory 1989 roku w województwie przemyskim w świetle akt SB
Artur Brożyniak (IPN O/Rzeszów)
- Kampania wyborcza do sejmiku kontraktowego i senatu w województwie krośnieńskim
Bogusław Kleszczyński (IPN O/Rzeszów)
- Wybory parlamentarne 1989 w województwie tarnobrzeskim
Marcin Bukała (IPN O/Rzeszów)
- Prezentacja książki Dariusza Iwaneczki i Janusza Borowca „Wybory 1989 r. w

Polsce południowo-wschodniej w dokumentach SB”

- Panel dyskusyjny (moderator – prof. dr hab. Jan Draus)
Uczestnicy debaty: przedstawiciele duchowieństwa, kandydaci na posłów i senatorów z Polski południowo-wschodniej, członkowie Komitetów Obywatelskich

Wystawa „Wybory ‘89”

W ramach obchodów 20 rocznicy upadku systemu komunistycznego w Polsce Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Rzeszowie przygotował okolicznościową wystawę „Wybory 1989”. Wystawa jest próbą przybliżenia okoliczności i konsekwencji wyborów parlamentarnych w czerwcu 1989 r. Ekspozycja ma charakter chronologiczno-problemowy. W pierwszej części przedstawione zostały ważniejsze wydarzenia, które doprowadziły do podjęcia decyzji o przeprowadzeniu wyborów z udziałem kandydatów niezależnych. W drugim bloku tematycznym zaprezentowano przygotowania prawno-organizacyjne poprzedzające głosowanie. Kampania wyborcza „Solidarności” oraz strony koalicyjno-rządowej w Polsce południowo-wschodniej przedstawiona została w trzeciej części wystawy. W czwartej zaprezentowano działanie Służby Bezpieczeństwa prowadzone w związku z wyborami. Ostatni blok tematyczny ekspozycji dotyczy wyników głosowania i ich konsekwencji. Ekspozowane na wystawie dokumenty pochodzą głównie ze zbiorów Instytutu Pamięci Narodowej, Zarządu NSZZ „Solidarność” Region Rzeszowski, Zarządu NSZZ „Solidarność” Region Ziemia Sandomierska oraz ze zbiorów prywatnych.